

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

41. De alijs tribus speciebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

officialis facere illi tertio: nam quamvis tertius det primo, tamen ex natura contractus obligatur officialis & eum indemnem seruare, & socius secundo loco tenetur officiali restituere; nec excusantur ignorantia, quia est crassa nimis: debent enim prius querere socij isti, qui dant tertijs supra officia aliorum, an talia officia sint onerata, adeo vt non possint recipere plura, & tenentur contractum cognoscere, maxime, cum bulla Pauli Quarti omnibus fuerit publicata; & quamuis ignorantia excuset, id est à peccato, sed non à restitutione facienda, cum primum confiterit, illicitum esse talem contractum.

Et est tertia conditio necessaria, vt, quando faciunt hanc societatem, dent totum capitale, & non accipiant solutionem anticipatam: solent enim dare quingentos aureos pro societate, & statim accipere pro fructibus quinquaginta; vnde non dant verè, nisi quadringentos quinquaginta.

De alijs tribus speciebus.

CAPVT XLI.

Alia est secunda societatis species communis, puta, cum multi pecunias suas negotiationi exponunt, ut vt singuli pecuniam exponant, & simul laborem, & industriam in negotiationem necessariam adhibeant. Talis societas licita est, seruatris tribus conditionibus.

Prima est, vt negotiatio sit licita, & non contra iustitiam.

Secunda, vt singuli exponant in periculo perdendi de capitali suo, sicut se exponunt lucro. Vnde, quoties aliquis vult lucrum, & non exponere se periculo perdendi, nisi alius interit contractus, de quo dicemus post, est iniusta societas, nec potest licite acquirere.

Tertia est, vt lucrum proportionaliter diuidatur, proportionem pecuniarum expositarum, industriarum, & laborum: minus enim de lucro obuenit ei, cuius capitale minus est. Ista sunt manifesta.

Tertia alia societas est, quando labor, & industria communis non est, sed vnus industriam ponit, vel laborem, alius pecuniam: vel vnus partem pecuniarum, & industriam, alius solam pecuniam:

cuniam:

nam de qua societate, habetur ff. pro socio, l. societatem. Et eadem licita est, seruatis duobus.

Primum est, vt quisque sit expositus periculo perdendi suum capitale; Verbi gratia, qui pecuniam exponit, si forte pereat, suo damno pereat, qui ponit laborem & industriam, si causa nihil lucri obueniat, laborem perdat, salua pecunia alterius.

Alterum est, vt in lucro diuidendo computetur quantum valeat labor & industria, & quantum etiam periculum hoc valeat, quod labor & industria semper perdat, dum nihil est lucri, at pecunia non; nam salua manere potest: & in hoc bene dicit Nauarr. cap. 17. num. 255. quicquid velit Soto lib. 6. de iust. q. 6. art. 1.

Auerte tamen hic, quod contractui societatis possunt adnecti alij duo, puta, assicuratio quaedam capitalis: sicut enim vnus potest capitalis assicuracionem cum tertio facere, ita potest cu socio, dato iusto assicuracionis pretio: potest etiam locare fructus, & lucrum pretio, conuenienti, vel assicuracionem veri facere, & ita sentit Caie. opusc. 16. q. 11. & Nauar. c. 17. num. 355. quamuis Soto non id recipiat, lib. 6. q. 6. art. vltimo; sed non videtur id negandum, dum modo, vt Caiet. dicit, non obliget sociu ad tales contractus, sed liberum relinquat, sicut & aliam tertium.

Quarta alia societatis species est animalium, cum aliquis emit animalia, & alij dat curanda, reseruata parte lucri, & est licita, seruatis quibusdam.

Primo, vt portio reseruata sit iusta: debet enim haberi ratio laborum, industriae, & expensarum illorum, quibus animalia committuntur.

Secundo, vt animalia pereant ipsi domino, & non ipsis contractoribus.

Tertio, vt, cum absque negotiatorum culpa non habetur lucrum ex animalibus, quia forte non exponunt animalia labori, vel alijs negotijs, tunc liberi sint socij a lucro reddendo Domino. Hæc omnia

sunt clara, & communia.